

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY

Autor práce: Michaela Marková

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2019

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Michaela Marková

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Drogové trestné činy

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: *Drug Crimes*

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

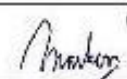
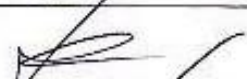
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): duben 2019

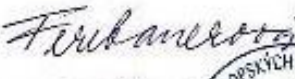
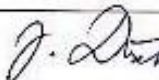
Cíl bakalářské práce:

1/ Výstup v podobě jednoznačného stanovení podmínek trestní odpovědnosti ve vztahu k vybraným drogovým trestným činům, a to na základě analýzy skutkových podstat výše zmíněných trestných činů, včetně výkladu vybraných zákonných znaků.

2/ Výstup v podobě grafického znázornění jednotlivých odlišností právních úprav a případná formulace návrhů *de lege ferenda*, a to na základě komparace české trestněprávní úpravy zvolených drogových trestných činů (znaků skutkových podstat) s odpovídající právní úpravou ve vybrané zemi EU.

Student: Michaela Marková	29.4.2019	
Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.	4.5.2019	

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	17.5.19	
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebaucrová	21.5.19	
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	23.5.2019	

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce – v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS a v tištěné podobě knihovnou VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jiřímu Hruškovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MARKOVÁ, M. *Drogové trestné činy: bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2020. 57 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Klíčová slova: Omamná látka, Psychotropní látka, Trestný čin, Trestní zákoník, Přechovávání, Výroba

Bakalářská práce se zaměřuje na charakteristiku drogových trestných činů, přičemž je důraz kladen na skutkové podstaty trestných činů nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 TZ a přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 TZ a výklad vybraných zákonných znaků. Další součástí teoretické části je vývoj právní úpravy na úseku drogových trestných činů, kde autorka práce blíže specifikuje opiový zákon, trestní zákon z roku 1950, trestní zákon z roku 1961, které pak srovná s nynější právní úpravou.

Následně je provedena komparace skutkových podstat zmíněných drogových trestných činů s odpovídající slovenskou právní úpravou. Na základě této vědecké metody jsou prezentovány jednotlivé odlišnosti právních úprav.

ABSTRACT

MARKOVÁ, M. *Drug Crimes : Bachelor Thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2020. 57 p. Supervisor : JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Key words: narcotic substance, psychotropic substance, crime, criminal code, possession, production

The bachelor thesis focuses on the characteristics of drug offences whereby the emphasis is put on the nature of crime called "Illegal production and other treatment of narcotic and psychotropic substances and poisons" according to the section 283 of the Criminal Code and "Possession of narcotic and psychotropic substances and poison" according to the section 284 of the Criminal Code and interpretation of selected legal features. Another chapter of the theoretical part is the development of legislation in the field of drug offences, where the author of the thesis specifies the opium law, the Criminal Code of 1950 and the Criminal Code of 1961 which she compares to current legislation.

Subsequently, a comparison of the nature of crime of the above-mentioned offences with corresponding Slovak legislation is made. Based on this scientific method there are presented individual differences of legal regulations.

Obsah

Úvod	9
1 Cíle a metodologie bakalářské práce	11
2 Charakteristika drogových trestných činů	12
2.1 Charakteristické rysy drogové trestné činnosti a výklad vybraných pojmů .	12
3 Vývoj právní úpravy na úseku drogových trestných činů na našem území.....	17
3.1 Opiový zákon	17
3.2 Trestní zákon z roku 1950.....	17
3.3 Trestní zákon z roku 1961	18
3.4 Trestní zákoník z roku 2009.....	20
4 Analýza skutkové podstaty trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 TZ.....	24
4.1 Základní skutková podstata dle § 283 odst. 1 TZ	24
4.2 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 2 TZ	27
4.3 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 3 TZ	31
4.4 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 4 TZ.....	33
5 Analýza skutkové podstaty trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 TZ.....	36
5.1 Základní skutková podstata dle § 284 odst. 1 TZ	36
5.2 Základní skutková podstata dle § 284 odst. 2 TZ	39
5.3 Kvalifikované skutkové podstaty dle § 284 odst. 3 a 4 TZ	39
6 vzájemná komparace trestněprávní úpravy drogových trestných činů v ČR a na Slovensku.....	41
6.1 Ustanovení § 171 slovenského TZ a srovnání s českou právní úpravou	43
6.2 Ustanovení § 172 slovenského TZ a srovnání s českou právní úpravou	45
ZÁVĚR	50
Seznam použitých zdrojů	52

Literární zdroje	52
Legislativní dokumenty	53
Elektronické zdroje	55
SEZNAM ZKRATEK	56
SEZNAM TABULEK	57

ÚVOD

Zvolené téma náleží nepochybně mezi aktuální a často diskutované, neboť nedovolený obchod s omamnými a psychotropními látkami patří mezi významné aktivity mezinárodního organizovaného zločinu, přičemž může být doprovázen dalšími kriminálními aktivitami a současně s sebou přináší četná rizika pro zdraví a život jedinců včetně nákladů s tím spojených. Užívání těchto látek a nezákonné zacházení s nimi je nejenom v naší zemi, ale v celém světě vnímáno jako vážný problém, který představuje značné riziko pro zdraví, bezpečnost, sociální zázemí a prosperitu obyvatel, zejména mládeže. Narušuje udržitelný rozvoj, politickou stabilitu a demokratické instituce, ohrožuje bezpečnost státu a vládu práva, přináší útrapy jednotlivcům i rodinám a vede ke ztrátám lidských životů. Stále častěji je také jako rizikový vnímán nejenom fenomén užívání návykových látek, ale i fenomén závislostního chování. Na opačné straně není možno ignorovat věčnou přítomnost těchto látek ve společnosti a také jejich významnou roli v oblasti léčitelství. Společenská redukce negativních dopadů ve vztahu ke zneužívání omamných a psychotropních látek (k jiným než léčebným účelům) by přitom měla být zaměřena nejen na snižování jejich nabídky a dostupnosti, ale zároveň i na snižování poptávky po nich a související aktivity směřující k zastavení rostoucího trendu jejich užívání, zejména mezi mladou populací.

Tato bakalářská práce se zaměřuje zejména na trestněprávní úpravu drogových trestných činů. Trestní zákoník, ve kterém je předmětná právní úprava obsažena, zakládá trestněprávní postih na celou řadu drogových trestných činů, jejichž předmětem je nedovolené nakládání s omamnými psychotropními látkami.

Bakalářská práce je z důvodu jejího omezeného rozsahu blíže orientovaná na dvě skutkové podstaty drogových trestných činů, a to nedovolenou výrobu a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy (§ 283 trestního zákoníku) a přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy (§ 284 trestního zákoníku).

Tato práce se dále věnuje stručnému zpracování vývoje předmětné právní úpravy na území ČR, a to počínaje opiovým zákonem přes trestní zákon z roku 1950 a trestní zákon z roku 1961 a konečné nynější právní úpravě obsažené v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen TZ).

Poté se práce věnuje základní použité terminologii a vymezení rozdílů předmětných skutkových podstat drogových trestných činů s odpovídající slovenskou právní úpravou. Slovenská trestně právní úprava byla vybrána z toho důvodu, že vychází ze stejných právních základů, které byly obsaženy v trestním zákoně č. 140/1961 Sb. a je zajímavé a podnětné ozřejmit nakolik se od té doby změnila.

1 CÍLE A METODOLOGIE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bakalářská práce má za úkol naplnit dva cíle, které jsou tematicky provázané a svým zaměřením se tak vzájemně doplňují.

Prvním stěžejním cílem bakalářské práce je nejdříve provést výstup v podobě jednoznačného stanovení podmínek trestní odpovědnosti ve vztahu k vybraným drogovým trestným činům, a to na základě analýzy skutkové podstaty trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 TZ a skutkové podstaty trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 TZ, včetně výkladu vybraných znaků.

Druhým cílem práce je pak komparace těchto skutkových podstat drogových trestných činů s odpovídající právní úpravou vybrané země EU, kterou je zvolena Slovenská republika.

Ke zpracování těchto cílů byly použity následující metody zkoumání:

- studium právnické a jiné odborné literatury, právních předpisů a internetových zdrojů,
- deskriptivní metoda
- teoretická analýza doplněná o další logické metody,
- komparační metoda,
- interdisciplinární přístup.

2 CHARAKTERISTIKA DROGOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ

Posláním trestního práva hmotného je především určení, které ze společensky škodlivých činů dosahují takové společenské škodlivosti, aby je bylo možno prohlásit za trestné činy, a stanovení trestů za jejich spáchání.¹ V této souvislosti je nutno uvést, že trestní právo vedle trestu odnětí svobody, resp. peněžitých (majetkových) sankcí obsahuje i řadu dalších institutů (podmíněné upuštění od potrestání s dohledem, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody, podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, trest obecně prospěšných prací, trest domácího vězení, trest zákazu pobytu), jež lze při postihu zejména méně závažné drogové kriminality vhodně využít.

Společenská redukce negativních dopadů užívání drog by měla být, jak je již výše uvedeno zaměřena na snižování jejich nabídky a poptávky. K tomu je nutno kombinovat tři složky – prevenci, léčbu a represi.² Lze mít za to, že dominantní je zvláště u drogových trestných činů působení ochranné funkce trestního práva, a to jak i ve vztahu ke společnosti tak i ve vztahu ke kriminalitě.³

2.1 Charakteristické rysy drogové trestné činnosti a výklad vybraných pojmů

Na prvním místě je zapotřebí se zaměřit na vymezení pojmu „**návyková látka**“, se kterou pracuje trestní zákoník jen v § 287 TZ. Tento právní předpis sám podává v § 130 tzv. legální definici termínu, podle které se „*návykovou látkou rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.*“

S odkazem na konstantní judikaturu Nejvyššího soudu, se přitom za „**ostatní návykové látky**“ ve smyslu § 130 TZ považují takové látky, které jsou jinak běžně užívány např. v domácnosti, v průmyslu, ve zdravotnictví (ředidla, čisticí, náplně hasicích přístrojů apod.), a to za podmínky, že jsou způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací či rozpoznávací schopnosti nebo jeho sociální

¹ NOVOTNÝ, O. a kol.: *Trestní právo hmotné* - 1. obecná část CODEX, Praha 1997, s. 31.

² ZEMAN, P.: Vývoj právní úpravy některých prostředků odhalování a stíhání drogové kriminality po roce 1990, *Trestněprávní revue*, 2007, č. 2, s. 37.

³ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016., s. 38.

chování. Za takovou látku lze pokládat i oxid dusný (tzv. rajský plyn) používaný pro zdravotnické účely.⁴

Omamné látky a psychotropní látky, přípravek obsahující omamnou a psychotropní látku a prekursor jsou pak vymezeny zvláštním právním předpisem, totiž zákonem o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů.⁵ Dle ustanovení § 2 písm. a) zákona o návykových látkách jsou „návykovými látkami omamné látky a psychotropní látky uvedené v přílohách č. 1 až 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek“. Zákon o návykových látkách tak odkazuje na prováděcí právní předpis, kterým je nařízení vlády o seznamech návykových látek⁶. Přílohy nařízení vlády o návykových látkách obsahují seznamy omamných látek (přílohy č. 1, 2 a 3 nařízení vlády), seznamy psychotropních látek (přílohy č. 4, 5, 6 a 7 nařízení vlády) a konečně i seznam tzv. vybraných přípravků (příloha č. 8 nařízení vlády).

Jak je z výše uvedeného patrné, vymezení pojmu návyková látka dle trestního zákoníku je širší a obecnější (vedle omamných a psychotropních látek zahrnuje i alkohol a „ostatní návykové látky“), zatímco zákon o návykových látkách definuje návykové látky s odkazem na jejich konkrétní (a taxativní) výčet v dalším právním předpisu.

Pro trestněprávní represi drogových deliktů je do poměrně značné míry typická silná provázanost vnitrostátní právní úpravy s právními dokumenty mezinárodní povahy a také s právem Evropské unie. Právě zákon o návykových látkách je toho dosti zřetelným případem. Zákon o návykových látkách v § 1 odst. 1 písm. b) mimo jiné uvádí, že tento zákon upravuje zacházení s přípravky obsahujícími návykovou látku a uvedenou látku kategorie 1 podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího prekursorů drog. Odkazuje se tak zde mezi jinými zejména na nařízení Evropského parlamentu a Rady o prekursorech drog.⁷ Jak následně vyplývá z čl. 10

⁴ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky, č. j. TR NS 17/2005-T 809

⁵ ČESKO. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-167#f1880352>>

⁶ ČESKO. VLÁDA. Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-463#f5150240>>

⁷ ČESKO. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 ze dne 11. února 2004 o prekursorech drog, ve znění pozdějších předpisů. EN - *EUR-Lex — Access to European Union law — choose your language* [online]. Dostupné z: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32004R0273>>

nařízení o prekursorech drog, má každý členský stát povinnost přijmout opatření nezbytná k tomu, aby mohly jeho příslušné orgány vykonávat své kontrolní a dohlížecí povinnosti, a zejména získávat informace o objednávkách uvedených látek nebo o činnostech s uvedenými látkami, vstupovat do obchodních prostor hospodářských subjektů za účelem získání důkazů o nesrovnalostech, podle potřeby zadržovat zásilky, které nejsou v souladu s tímto nařízením. Podle čl. 12 tohoto nařízení mají členské státy dále povinnost stanovit pravidla pro sankce použitelné při porušení ustanovení tohoto nařízení a přijmout veškerá nezbytná opatření, aby byly uplatňovány. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

Zákon o návykových látkách v ustanovení § 2 písm. f) vymezuje, co se rozumí pod pojmem „vývoz nebo dovoz návykových látek“. Jedná se o jejich „fyzické přemístění z jednoho státu do druhého.“ Zákon o návykových látkách zde přitom odkazuje na mezinárodní smlouvy, které upravují podrobnosti, jmenovitě na Jednotnou Úmluvu o omamných látkách⁸ a dále na Úmluvu o psychotropních látkách.⁹

Pro veškeré omamné látky a psychotropní látky je přitom charakteristické, že jejich výroba a dovolená držba, jsou velice omezené. V podstatě tak mohou být použity pouze k zdokumentovaným vědeckým a k velmi omezeným terapeutickým, veterinárním a výukovým účelům.

Ustanovení § 3 odst. 1 zákona o návykových látkách vymezuje pojem „zacházení s návykovými látkami a přípravky“. V případě návykových látek uvedených v příloze č. 3 (např. heroin) nebo 4 (např. trimethoxy-amfetamin) zmíněného zákona mohou být tyto použity pouze k striktně uvedeným účelům. Jedná se pouze o vědecké účely a velmi omezené terapeutické účely vymezené v povolení k zacházení.¹⁰

Je třeba zmínit ještě další prováděcí předpis k trestnímu zákoníku, jímž je nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. Toto nařízení vlády bylo vydáno k provedení ustanovení § 283, 284 a 286 trestního zákoníku, který s takovými pojmy operuje coby

⁸ ČESKO. Vyhláška č. 47/1965 Sb., ministra zahraničních věcí o Jednotné Úmluvě o omamných látkách. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1965-47#f2706702>>

⁹ ČESKO. Vyhláška č. 62/1989 Sb., ministra zahraničních věcí o Úmluvě o psychotropních látkách. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. <Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1989-62#f2841717>>

¹⁰ VETEŠNÍK, P. *Ochrana před škodlivými vlivy tabáku, alkoholu a návykových látek: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy malé komentáře, s. 153.

znaky skutkových podstat předmětných drogových trestných činů. Za jedy se k smyslu § 1 odst. 1 nařízení vlády považují a) chemické látky uvedené v příloze č. 1 k tomuto nařízení vlády a b) chemické směsi, které obsahují nejméně 7 % látky. Dle § 1 odst. 2 nařízení vlády „se za množství větší než malé pokládá takové množství jedu, které na základě současných vědeckých poznatků může po jednorázovém nebo opakovaném podání způsobit poškození zdraví.“¹¹

V souvislosti s trestněprávní regulací drogových trestných činů se běžně používá termín „**primární drogové trestné činy**“. Pod tímto termínem se rozumí trestné činy spočívající přímo v nelegální dispozici s omamnými a psychotropními látkami či v šíření jejich užívání (§ 283, 284, 285, 286 a 287 trestního zákoníku, viz níže). Naproti tomu kriminalita pod vlivem drog či kriminalita opatrovací, bývá označována jako sekundární drogová kriminalita.¹²

Primární drogové trestné činy náleží dle systematiky zvláštní části trestního zákoníku mezi tzv. trestné činy obecně nebezpečné, jsou shrnuty v Hlavě VII (díl 1).

Obecně nebezpečnými trestnými činy jsou takové činy, s nimiž je nebo bývá spojeno nebezpečí ohrožující život a zdraví více lidí nebo vystavení cizího majetku ve škodě velkého rozsahu. Pro tyto činy je zpravidla charakteristický velký rozsah nebezpečí, jaký je spojen např. s výbuchem plynu, požárem, povodní, ale i s dopravní nehodou na železnici, leteckým neštěstím, důlní katastrofou nebo epidemií. Jde o trestné činy ohrožovací, což znamená, že k jejich dokonání postačí pouhé ohrožení chráněného zájmu. Jejich následek spočívá ve vyvolání situace, při níž hrozí reálné nebezpečí, a chybí jen jeden nebo několik málo aktů k tomu, aby nastala porucha, k níž vyvolaný stav směřuje. Pokud přeroste ohrožení v poruchu, což se však nemusí stát, půjde zpravidla o větší počet obětí, ať již zraněných či usmrcených, anebo o milionové škody na majetku. Porucha na chráněných zájmech tu je zpravidla okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby.¹³

¹¹ ČESKO. VLÁDA. Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-467#f4062933>>

¹² ZEMAN, P. *Drogové trestné činy podle trestního zákoníku v kontextu formálního pojetí trestného činu*. In: Sborník příspěvků z mezinárodní konference Dny práva (Brno, 18. 19. XI. 2009), 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 1.

¹³ ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře, s. 2 767.

Výčet primárních drogových činů je následující:

- Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283 TZ),
- Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284 TZ),
- Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285 TZ),
- Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu (§ 286 TZ),
- Šíření toxikomanie (§ 287 TZ).

Ve svém celku představují skutkové podstaty těchto trestných činů reakci na rozsáhlé negativní individuální i společenské dopady zneužívání omamných látek, psychotropních látek, prekursorů, přípravků je obsahujících a eventuálně jedů, zásadně ohrožujících a narušujících život a zdraví jejich uživatelů a jejich sociální vazby. Současně je prostřednictvím postihu takových jednání trestněprávně reagováno na velice různorodé nežádoucí jevy doprovázející drogovou trestnou činnost, zvláště pak na zapojení organizovaného zločinu do jejího páchání a na rizika spojená s neodborným zacházením s danými látkami.

Tato rizika vyplývají ze samotné povahy daných látek. Jedy jsou svým složením do té míry škodlivé pro lidský organismus, že přímo ohrožují lidi na životě a na zdraví. U psychotropních a omamných látek tomu tak sice obecně není, ale tyto intenzivně působí na psychiku člověka a při neodborném zacházení s nimi a při jejich požívání v neadekvátních dávkách také přivozují nevratná poškození lidského organismu, doprovázená negativními projevy bezprostředně nastupující nebo postupně se rozvíjející psychické a fyzické závislosti na nich. S jejich užíváním jsou často spojeny výrazné změny v chování lidí, ústící v krajních případech do úplné destrukce jejich osobnosti a podstatně narušující jejich sociální vztahy.¹⁴

¹⁴ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 2303

3 VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY NA ÚSEKU DROGOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ NA NAŠEM ÚZEMÍ

3.1 Opiový zákon

Počátky trestněprávní regulace neoprávněného nakládání s omamnými a psychotropními látkami na území dnešní ČR jsou spojeny zejména s tzv. opiovým zákonem¹⁵, který prováděl Mezinárodní úmluvy o opiu z roku 1912 a z roku 1925 a Úmluvu o omezení výroby a distribuce omamných látek z roku 1931. Opiový zákon obsahoval ustanovení o správních deliktech na tomto úseku, ale též regulérní skutkové podstaty soudně trestných deliktu. Jako přečin bylo dle § 19 odst. 1 tohoto zákona označeno jednání, kterým pachatel „*neoprávněně omamnou látku vyrobil, připravil, zpracoval, přepracoval, přechovával, měl na prodej, uvedl do oběhu, nabídl, dovezl, vyvezl, provezl nebo zprostředkoval obchod s ní*“. Spáchal-li však takový čin „*ve velikém rozsahu nebo po živnostensku, anebo za takových okolností, ze z toho vzešlo těžké poškození těla nebo smrt člověka, nebo nebezpečí pro život či zdraví lidí ve větším rozsahu*“, jednalo se již o zločin, který bylo možné postihovat citelně tvrdšími sankcemi.

3.2 Trestní zákon z roku 1950

Na obdobné konstrukci setrval i trestní zákon z roku 1950¹⁶, který byl prvním československým kodexem trestního práva. Ve čtvrté hlavě zvláštní části, mezi trestnými činy obecně nebezpečnými, obsahoval ustanovení o trestných činech nedovolené výroby a držení omamných prostředků a jedů (§ 197 a § 198 zákona). Trestného činu se podle § 197 zákona se dopustil ten, kdo „*bez povolení vyrobil, dovezl, vyvezl, jinému opatřil nebo přechovával omamné prostředky nebo jedy*“. Trestný čin podle § 198 zákona spočíval v jednání, kterým pachatel „*vyrobil, sobě nebo někomu opatřil nebo přechovával předmět určený k neoprávněné výrobě omamných prostředků nebo jedů*“. Skutkové podstaty drogových trestných činů v trestním zákoně z roku 1950

¹⁵ ČESKO. Zákon 29/1938 Sb., kterým se provádějí Mezinárodní opiová úmluva ze dne 23. ledna 1912, vyhlášená pod č. 159/1922 Sb. z. a n., Mezinárodní opiová úmluva ze dne 19. února 1925, vyhlášená pod č. 147/1927 Sb. z. a n., a Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek ze dne 13. července 1931, vyhlášená pod č. 173/1933 Sb. z. a n. (opiový zákon) úplné a aktuální znění | *a. s. Nové ASPI* [online]. Wolters Kluwer CS [cit. 13.03.2020]. Dostupné z: <<https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/7087/1/2/>>

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-86#f309093>>

tedy částečně odpovídaly svým zněním předchozím trestněprávním ustanovením opiového zákona. Katalog postížitelných způsobů nakládání s omamnou látkou v trestním zákoně neobsahoval oproti opiovému zákonu průvoz, přípravu, zpracování, přepracování, uvedení do oběhu, nabídnutí, zprostředkování a určení látky k prodeji, což se z dnešního pohledu, kdy se příslušné skutkové podstaty snaží postihnout veškeré možné formy nelegální dispozice s drogou, jeví jako nedostatečné. Je si ovšem třeba dle mého názoru uvědomit, že skutkové podstaty v tehdejší trestním zákoně byly mnohdy záměrně formulovány volně a neurčitě tak, aby umožňovaly extenzivní výklad.

3.3 Trestní zákon z roku 1961

Trestní zákon z roku 1961¹⁷ upravoval primární drogové trestné činy v rámci hlavy IV. zvláštní části (trestné činy obecně nebezpečné) jako trestné činy nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů dle § 187, 187a a 188 trestního zákona, a trestný čin šíření toxikomanie dle § 188a trestního zákona. Skutkové podstaty drogových trestných činů se od účinnosti daného trestního zákona, tedy od 1. ledna 1962, až do poloviny roku 1990 nezměnily. Původní znění trestního zákona z roku 1961 obsahovalo dvě základní skutkové podstaty trestného činu: nedovolená výroba a držení omamných prostředků a jedů (§ 187 a 188). Tato úprava byla značně podobná úpravě drogových deliktů v předešlém trestním zákoně č. 86/1950 Sb. Trestného činu podle § 187 trestního zákona se dopustil ten, „*kdo bez povolení vyrobil, dovezl, vyvezl, jinému opatřil nebo přechovával omamné prostředky nebo jedy*“, a hrozil mu trest odnětí svobody až na dvě léta nebo nápravné opatření nebo peněžitý trest. Nápravné opatření bylo až do roku 1990 druhem trestu, jehož podstata spočívala v tom, že odsouzenému byla až po dobu jednoho roku strhávána nanejvýš čtvrtina z odměny za práci (mzdy), která následně připadla státu. Trestného činu podle § 188 trestního zákona se dopustil ten, „*kdo vyrobil, sobě nebo jinému opatřil anebo přechovával předmět způsobitý k nedovolené výrobě omamných prostředků nebo jedů*“. Za tento trestný čin hrozil pachateli trest odnětí svobody až na dvě léta, nápravné opatření, peněžitý trest nebo propadnutí věci.

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon. In. *Zákony pro lidi* [online]. AION CS [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140/zneni-20090401> >

Vývoj českého trestního zákonodárství v oblasti potírání drogové kriminality po roce 1989 lze zjednodušeně charakterizovat několika základními trendy: a) upřesnění a doplnění skutkových podstat trestných činů spojených s nedovolenou výrobou, držením a distribucí drog tak, aby více reflektovaly skutečnou situaci a odpovídaly mezinárodním závazkům ČR, b) zpřísnění postihu zejména organizované nedovolené výroby a distribuce drog a c) vytváření prostoru pro alternativní řešení jednotlivých případů.¹⁸ S účinností od 1. 7. 1990 byl též do trestního zákona¹⁹ zařazen nový trestný čin **šíření toxikomanie podle § 188a** spočívající v tom, že „*pachatel svádí jinou osobu ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ji v tom podporuje anebo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří*“. Trestní sazba trestu odnětí svobody u tohoto trestného činu činila až jeden rok, příp. mohl soud uložit zákaz činnosti nebo peněžitý trest. Původně byla stanovena jediná okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby spočívající v tom, že se pachatel dopustil činu uvedeného v základní skutkové podstatě vůči osobě mladší osmnácti let. Na takové jednání byla stanovena trestní sazba trestu odnětí svobody až na tři roky. V průběhu času a v rámci legislativních změn přitom došlo k rozšíření výčtu okolností podmiňující vyšší trestní sazbu s tím, že před přijetím trestního zákoníku z roku 2009 činila základní trestní sazba trestu odnětí svobody u tohoto trestného činu až tři roky v případě jednání vůči osobám mladším 18 let, nebo při spáchání takového činu tiskem, filmem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

Ustanovení §187a trestního zákona bylo zařazeno do trestního zákona jeho novelou č. 112/1998 Sb. s účinností od 1.1.1999.²⁰ Tento zákon z roku 1998²¹ vložil za § 187 nový § 187a, podle kterého se trestného činu dopustil ten „*kdo bez povolení přechovává omamnou a psychotropní látku nebo jed v množství větší než malém*“ s tím, že za tento trestný čin bude potrestán trestem odnětí svobody až na dvě léta nebo

¹⁸ ZEMAN, P. Vývoj právní úpravy některých prostředků odhalování a stíhání drogové kriminality po roce 1990, *Trestněprávní revue*, 2007, č. 2, s. 38.

¹⁹ ČESKO. ÚZ č. 456/1990 Sb., trestní zákon (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-456#f1335173>>

²⁰ RŮŽIČKA, M. K problematice trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek nebo jedů podle ustanovení § 187a trestního zákona. *Trestní právo*, 1999, č. 6, s. 8-11.

²¹ ČESKO. Zákon č. 112/1998 Sb., zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-112#f1862643>>

ákon č. 112/1998 Sb., zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

peněžitým trestem a pokud se tohoto činu dopustí ve větším rozsahu, tak bude potrestán trestem odnětím svobody na jeden rok až pět let. Účinností tohoto paragrafu, tak vznikla odpovědnost uživatelů v případě neoprávněného přechovávání (držení) omamné a psychotropní látky pro vlastní potřebu v množství větší než malém. Pokud byla osobou přechovávána OPL v množství větší než malé, jednalo se o trestný čin. V případě malého množství OPL se takové jednání správně kvalifikovalo jako korespondující přestupek. Tato právní úprava dle §187a tr. zák. je značně rozdílná oproti dosavadní právní úpravě, kde popisované jednání nemělo povahu trestného činu.

Ustanovení § 187a trestního zákona dopadalo na dvě skupiny pachatelů. První ze skupin jsou přímí uživatelé tzv. konzumenti, kteří přechovávají omamnou, psychotropní látku nebo jed k vlastnímu užití. Druhá skupina pak představuje pachatele, kteří přechovávají OPL pro jiného (tzv. dealeři), aniž by byli sami uživateli, u nichž se nepodaří přechovávání OPL pro jinou osobu prokázat, tudíž nebude vyvrácena jejich obhajoba, že jsou pouze příležitostní konzumenti a že OPL mají pouze pro svou potřebu.²² Ustanovení §187a tr. zák. dopadalo i na případy, kdy bylo u určitých osob zjištěno přechovávání látek ve smyslu §187a trestního zákona v množství, které přesahuje jejich běžnou spotřebu, ale nepodařilo se prokázat, že tyto jednaly způsobem uvedeným v §187 trestního zákona.²³

Skutková podstata trestného činu podle §187 ani podle §187a nerozlišovaly druhy zneužívaných OPL na rozdíl od zákoníku z roku 2009.

3.4 Trestní zákoník z roku 2009

Stávající trestní zákoník č. 40/2009 Sb. přinesl, kromě jiného, též modifikace v oblasti právní úpravy primárních drogových trestných činů. Současná právní úprava do určité míry vychází z předchozích skutkových podstat drogových trestných činů, ale obsahuje též významné změny.

Hlavní rozdíly oproti předchozí právní úpravě lze spatřovat dle autorky práce v následujících aspektech:

²² RŮŽIČKA, M. K problematice trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek nebo jedů podle ustanovení § 187a trestního zákona. *Trestní právo*, 1999, č. 6, s. 8-11.

²³ ČESKO. MINISTRESTVO SPRAVEDLNOSTI. Usnesení MS v Praze. Spisová značka 7 To 206/2001

- trestní zákoník stanoví rozdílné trestní sazby trestu odnětí svobody za neoprávněné přechovávání drogy pro vlastní potřebu v množství větším než malém, pokud jde o konopné drogy na jedné straně a ostatní omamné či psychotropní látky na straně druhé,
- zákonodárce zavádí nové skutkové podstaty trestných činů postihující neoprávněné pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku pro vlastní potřebu v množství větším než malém, přičemž výši trestní sazby trestu odnětí svobody se liší u neoprávněného pěstování rostliny konopí oproti neoprávněného pěstování jiných rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku,
- trestní zákoník obsahuje ustanovení zmocňující vládu k určení toho, jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících, jež tak má učinit nařízením.

Tyto změny neušly pozornosti odborníků, laické veřejnosti ani médiím, a to ani v zahraničí. Výhrady zaznívaly téměř ze všech perspektiv přístupu k drogové problematice – od orgánů činných v trestním řízení, lékařů, poskytovatelů služeb péče o uživatele drog, zastánců represe či naopak liberalizace, politiků, médií, zástupců občanské společnosti atd. Přitom z důvodové zprávy k návrhu trestního zákoníku nevyplývá, že by nová trestněprávní úprava měla vést ke zmírnění či zpřísnění dosavadního přístupu v oblasti protidrogové politiky.²⁴ Vedly se různé debaty týkající se otázky trestnosti: „*Trestat či netrestat uživatele drog?*“ Někteří lékaři, například Jiří Presl, vedoucí lékař a jeden ze zakladatelů centra Drop In, je toho názoru, že „*sankcionovat uživatele za užívání je nesmysl, že represe má smysl vůči původcům nikoli obětem*“. „*Proč na uživatele drog nehledět jako na nemocné?*“²⁵ S tímto názorem se však autorka práce neztotožňuje neboť opravdu nemocní, se do své situace nedostali dobrovolně, kdežto uživatelé drog ano. Jejich prevence pak stojí stát potažmo společnost nemalé finanční prostředky, které by bylo možné použít na léčbu osob skutečně nemocných.

Další otázkou k diskusi je interpretace pojmu „**množství větší než malé**“, které zákonodárce ponechal i nadále v trestním zákoníku, kde opět toto množství není legálně

²⁴ ZEMAN, P., ŠTEFUNKOVÁ, M., TRÁVNÍČKOVÁ, I. Co přinesl trestní zákoník v oblasti postihu drogové kriminality?, *Trestněprávní revue*, 2017, č. 1., s.13

²⁵ PRESL, J. *Trestat uživatele drog je nesmysl, tvrdí vedoucí Drop In*. [online]. Dostupné z: < <http://Ct24.ceskatelevize.cz>.> 2011.

stanoveno. Tento pojem vzbuzuje otázky: „Co pokládat za množství větší než malé?“ Vždyt' tento pojem dosti zvláštní, jelikož jak alkohol, tak droga působí na každou osobu individuálně. Vláda se rozhodla řešit tento problém nařízením, které je podzákonnou právní normou. Nařízení vlády č. 467/2009 Sb. „*kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů*“. Množství větší než malé bylo u omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících dáno tabulkou, která byla součástí přílohy dotyčného Nařízení vlády a množství větší než malé u jedů bylo určeno obecně a to: „*takové množství jedu, které na základě současných vědeckých poznatků může po jednorázovém nebo naopak opakovaném podání způsobit poškození zdraví*“²⁶. (Více charakterizováno v podkapitole 4.2)

Rozdělení omamných a psychotropních látek podle možného rizika pro uživatele se dle současné právní úpravy dělí na **měkké a tvrdé drogy**, což způsobilo také velké ohlasy. Měkké drogy, se považují za méně nebezpečné díky tomu, že vyvolávají závislost až po delší době a tím pádem i poškození zdraví. Mezi tyto drogy, řekla bych dokonce „společností akceptovatelné“ patří konopné drogy. Naopak drogy tvrdé jsou spjaté s velkým rizikem vzniku závislosti a poškozením zdraví, mezi ně spadají drogy jako heroin, pervitin a kokain.

S tím souvisí i otázky související s nelegálním nakládáním s konopnými látkami. Pokud bude osoba pěstovat do pěti rostlin, dopouští se jen přestupku, avšak v případě pěstování většího množství, se dopouští již trestného činu.²⁷ Paradoxem je, že pěstování pěti rostlin je přestupek, ale držení více než deseti gramů sušené marihuany je již trestný čin. Teoreticky by se tedy na rostlině nesmělo vypěstovat více než dva gramy následně usušené marihuany, což je v podstatě nemožné, protože průměrná úroda z rostliny se pohybuje v rádech desítek gramů. Za nedovolené pěstování konopí může soud uložit pachateli trest odnětí svobody v délce až pěti let. Ale jak člověku prokázat zda konopí pěstuje pouze pro svou vlastní potřebu k následné konzumaci nebo k distribuci jiné

²⁶ ČESKO. VLÁDA. Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-467#f4062933>>

²⁷ ČESKO. VLÁDA. § 1 nařízení vlády č. 455/2009 Sb., nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-455#f4062102>>

osobě? O výši trestu pak rozhoduje celkové množství účinné látky THC v zajištěných rostlinách.²⁸

Za drogové trestné činy je nadále ukládán soudem převážně trest odnětí svobody. Ani u trestných činů, u kterých lze předpokládat, že se jich dopouštějí převážně samotní uživatelé (přechovávání omamných a psychotropních látek či pěstování rostlin je obsahujících pro vlastní potřebu), není příliš využíván institut dohledu. TZ z roku 2009²⁹ se dohledem podle § 49 rozumí „*pravidelný osobní kontakt pachatele s úředníkem Probační a mediační služby, spolupráce při vytváření a realizaci probačního plánu, dohledu ve zkušební době a kontrola dodržování podmínek uložených pachateli soudem nebo vyplývajících ze zákona*“. K využívání dalších institutů, jež mohou vhodně doplňovat tresty ukládané pachatelům drogové kriminality z řad uživatelů drog, jako jsou např. přiměřená omezení zdržet se požívání alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek či přiměřená povinnost podrobit se léčení závislosti na návykových látkách, které není ochranným léčením, nedochází a to zejména k nepříliš praktickému vykazování přiměřených povinností a přiměřených omezení v justičních statistikách.³⁰

²⁸ MR. JOSÉ. *Cannabis v Česku*. [online]. Dostupné z: < <http://Https://www.casopisroots.cz> >

²⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>>

³⁰ZEMAN, P., ŠTEFUNKOVÁ, M., TRÁVNÍČKOVÁ, I. Co přinesl trestní zákoník v oblasti postihu drogové kriminality?, *Trestněprávní revue*, 2017, č. 1.,s.15

4 ANALÝZA SKUTKOVÉ PODSTATY TRESTNÉHO ČINU NEDOVOLENÁ VÝROBA A JINÉ NAKLÁDÁNÍ S OMAMNÝMI A PSYCHOTROPNÍMI LÁTKAMI A JEDY PODLE § 283 TZ

Skutková podstata trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 trestního zákoníku³¹ je uvozující - a široce pojatou - skutkovou podstatou celé škály skutkových podstat tzv. drogových trestných činů.

Ustanovení § 283 upravuje celkem čtyři skutkové podstaty trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, z toho jednu základní (to v odst. 1) a tři kvalifikované (to v odstavcích 2, 3 a 4). V zásadě přitom odpovídá dřívější právní úpravě trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 trestního zákona z roku 1961 s tím, že poněkud byla zvýšena trestní sazba trestu odnětí svobody za spáchání daného trestného činu v třetí z jeho kvalifikovaných skutkových podstat (odst. 4).

V celém systému skutkových podstat drogových trestných činů má skutková podstata trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy klíčovou roli svým soustředěním na postih různých forem nedovolené produkce a distribuce daných látek. V tomto ohledu odráží specifický zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z obecně nežádoucího uvádění daných látek na trh a nekontrolovaného nakládání s nimi.³²

4.1 Základní skutková podstata dle § 283 odst. 1 TZ

Dle základní skutkové podstaty trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku³³ platí, že trestem odnětí svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude potrestán ten, kdo „*neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne,*

³¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>>

³² DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 2311.

³³ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>>

zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed.“

Ustanovení § 283 odst. 1 TZ popisuje jednotlivé znaky trestného činu, proto se jedná o skutkovou podstatu **popisnou**.

V § 283 odst. 1 TZ se vyskytuje celá řada znaků skutkové podstaty stejného druhu, proto se jedná a **složitou** skutkovou podstatu alternativní povahy, neboť k jejímu naplnění postačí splnit pouze některý ze znaků a nikoliv všechny současně.

Objektivní stránka skutkové podstaty se sestává z alternativně daných způsobů spáchání tohoto trestného činu. Do rámce neoprávněného nakládání s danými látkami přitom nepatří samotné užívání OPL jejich uživateli, opatření si těchto látek a jejich přechovávání pro vlastní potřebu. Postižen za daný trestný čin sice může být i uživatel některé z uvedených látek, ale toliko za neoprávněné nakládání s ní, které je odlišné od jejího užití, jejího opatření pro sebe a jejího přechovávání pro vlastní potřebu (například za její přechovávání pro jiného, její výrobu nebo její dovoz).³⁴

Skutková podstata trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy je uvedena v § 283 hlavě VII. trestního zákoníku s názvem trestné činy obecně nebezpečné (díl 1. Trestné činy obecně ohrožující). Z tohoto umístění lze dovodit, že jde o ohrožovací delikt, jehož **objektem** trestní ochrany je především zájem na ochraně společnosti před možným ohrožením, případně přímým zneužíváním omamných a psychotropních látek a jedů.

Pojmem „**neoprávněně vyrobí**“ se rozumí nejen průmyslová nebo řemeslná výroba, ale i jakékoli jiné zhotovení nebo vytvoření omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu neoprávněným subjektem, jde o jakýkoli proces, kromě produkce. Trestná je výroba takové látky i pro vlastní potřebu. Samotné pěstování rostliny konopí (rod Cannabis) nelze ztotožňovat s pojmem „výroba“ omamné nebo psychotropní látky podle § 283.³⁵ V judikatuře Nejvyššího soudu převažuje názor, že ač neoprávněné pěstování rostliny konopí samo o sobě nemůže být výrobou omamných a psychotropních látek, její další zpracování do stavu určeného ke spotřebě již jako výrobu kvalifikovat lze, a to bez

³⁴ Tamtéž, s. 2304.

³⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2865-2866.

ohledu na skutečnost, zda pachatel tímto způsobem „vyrábí“ omamné a psychotropní látky pro vlastní potřebu či nikoliv.³⁶

Pod znaky **doveze, vyveze a proveze** lze jednoznačně chápat transport zakázaných látek ze zemí původu do ČR, nebo z ČR do zemí určení, případně může být ČR tranzitní zemí mezi dvěma destinacemi na mezinárodních trasách pašeráků drog. I ten kdo by se nějakým způsobem podílel na transitu nedovolených látek na území ČR, by byl odpovědný za své jednání.

Pod znakem **nabídne** lze rozumět nabídku bezplatného převodu zakázané látky na další osobu a nebo případně nabídku prodeje samotné látky. Nabídka může být vyjádřena výslovně, nicméně za nabídku lze považovat i takovou, kdy obě strany jsou srozuměny s následky svého jednání a kdy jedna strana svým jednáním vyvolá jednoznačnou a cílenou reakci a chování protistrany, aniž by bylo cokoli výslovně řečeno či smluvně ujednáno. Může se jednat i o konkludentní jednání. Samotná nabídka úplatného i bezúplatného převodu OPL zakládá trestní odpovědnost, aniž by k samotné transakci muselo dojít. Podobně jako u trestného činu dle § 331 TZ přijetí úplatku, kdy samotný přechod finančních prostředků, coby úplatku, nemusí být realizován, a přesto takové jednání zakládá trestní odpovědnost.

Pod znakem **zprostředkování**, lze pochopit situaci, kdy potencionální pachatel nedisponuje vlastnickým právem ani k finančním prostředkům, ani k samotné zakázané látce, tedy pouze domluví, umožní, zjednoduší transakci mezi dodavatelem zakázané látky a jejím odběratelem, ať se tak děje za úplatu či nikoliv. Zprostředkování jako znak skutkové podstaty nevyžaduje úplatný převod.

Prodejem je přechod držení zakázané látky za úplatu, aniž by byl detailněji definován původní prodejce a koncový uživatel. V podstatě může dojít k takovému jednání mezi dvěma „dealery“ tj. překupníky a takové jednání opět zakládá trestní odpovědnost.

Pod pojmem „**jinak jinému opatří**“ lze sledovat záměr zákonodárce, aby jakákoliv transakce týkající se zakázaných látek byla trestně postižitelná. Jsem toho názoru, že i poměrně rozsáhlý výčet znaků skutkové podstaty nepředstavuje taxativní výčet, ale je pouze demonstrativního rázu, neboť záměrem je postihnout

³⁶ ZEMAN, P. „Výroba“ konopí z konopí?, *Trestněprávní revue*, 2015, č. 9, s. 211.

širokou škálu činností týkajících se neoprávněného nakládání s OPL. Nejvyšší soud však zaujímá opačné stanovisko, neboť v jednom svém judikátu dovozuje, že „skutečnost, že obviněný obdržel omamnou nebo psychotropní látku, přípravek ji obsahující, prekursor nebo jed, byť se tak stalo neoprávněně, sama o sobě není trestným činem podle § 283 odst. 1 TrZ, protože nenaplňuje žádnou **z alternativ taxativně uvedených** v tomto ustanovení. Ke spáchání trestného činu podle § 283 odst. 1 TrZ se vedle toho vyžaduje, aby pachatel se získaným předmětem dále disponoval, např. omamnou nebo psychotropní látku nebo jed prodal či předal někomu jinému apod., nebo je alespoň pro jiného držel, anebo prekursor použil k výrobě omamné či psychotropní látky.“³⁷

Pachatelem tohoto trestného činu podle § 283 odst. 1 může být kdokoli.³⁸ **Subjekt** je proto obecný.

Z hlediska **subjektivní stránky** se vyžaduje úmysl. Jde o ohrožovací trestný čin, a proto je trestný čin podle § 283 dokonán již vyrobením, dovezením, provezením, nabídnutím, zprostředkováním, prodáním nebo jiným opatřením jinému nebo přechováním uvedených látek pro jiného, pokud se tak děje neoprávněně.

4.2 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 2 TZ

Skutková podstata trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 2 trestního zákoníku³⁹ je kvalifikovanou skutkovou podstatou ve vztahu k základní skutkové podstatě vymezené v § 283 odst. 1 trestního zákoníku. Okolnostmi podmiňujícími použití vyšší trestní sazby jsou:

- a) *členství v organizované skupině,*
- b) *speciální recidiva – pachatel byl odsouzen nebo potrestán za takový čin v posledních třech letech,*
- c) *spáchání činu ve značném rozsahu,*

³⁷ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ve sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 10/2004 – T 741

³⁸ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2629 – 2630

³⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>>

d) spáchání činu ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.

Pro všechny výše uvedené případy je stanoven trest odnětí svobody v rozmezí od dvou let až deset let nebo propadnutím majetku.

a) členství v organizované skupině,

V trestním zákoníku z roku 2009, ale ani v předchozím trestním zákoně z roku 1961, není a nebyla obsažena definice organizované skupiny, ačkoliv trestní zákoník v mnoha kvalifikovaných skutkových podstatách s touto zvláště přitěžující okolností operuje.

Organizovanou skupinou se rozumí sdružení více osob, v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy sdružení a jehož činnost se v důsledku toho vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu, čímž jsou umocněny jeho škodlivé dopady pro společnost.⁴⁰

„Organizovaná skupina nemusí mít trvalejší charakter a tímto způsobem lze spáchat i jen ojedinělý, jednorázový trestný čin. Nevyžaduje se výslovné přijetí za člena organizované skupiny nebo výslovné přistoupení člena k takové skupině. Postačí, že se pachatel fakticky a neformálně (třeba i konkludentně) včlenil do skupiny a aktivně se podílel na její činnosti. Soudní praxe dále vyžaduje, aby šlo o sdružení nejméně tří trestně odpovědných osob.“⁴¹

Jedná se o jinou skutečnost ve smyslu § 17 písm. b) TZ a z hlediska zavinění se vyžaduje úmysl, což vyplývá z logiky věci.

b) speciální recidiva – pachatel byl odsouzen nebo potrestán za takový čin v posledních třech letech,

Znakem **speciální recidiva** je myšleno spáchání trestného činu „ač byl pachatel za takový trestný čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán“. Zatímco k potrestání dojde vykonáním uloženého trestu, tak k odsouzení dojde

⁴⁰ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1433

⁴¹ ČESKO. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek* R 45/1986 NS

právní mocí rozsudku.⁴² Mezi dnem právní moci odsuzujícího rozsudku a dnem spáchání totožného trestného činu nesmí uplynout více jak 3 roky.

Uvedené zvlášť přitěžující okolnost je jinou skutečností ve smyslu § 17 písm. b) TZ a z hlediska zavinění k tomuto znaku postačí nedbalost.

c) spáchání činu ve značném rozsahu,

Další okolností podmiňující užití vyšší trestní sazby je pak znak uvedený v § 283 odst. 2 pod písmenem c) TZ, tj. spáchání činu **ve značném rozsahu**. Jedná se o zvlášť přitěžující okolnost, která není přímo v trestním zákoně kvantifikována. Nejvyšší soud pak přispěl svojí judikaturou 15 Tdo 1003/2012 k objasnění pojmu značný rozsah. Dle tohoto ustanovení je značným rozsahem desetinásobek většího rozsahu, to znamená stonásobek většího než malého.

Uvedené zvlášť přitěžující okolnost je jinou skutečností ve smyslu § 17 písm. b) TZ a z hlediska zavinění k tomuto znaku postačí nedbalost.

d) spáchání činu ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.

• spáchání činu ve větším rozsahu vůči dítěti

„Závěr o naplnění znaku spočívajícího ve spáchání trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů **ve větším rozsahu** podle § 187 odst. 2 písm. a) tr. zák. je nutné opřít především o množství omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu, s nímž pachatel nakládal způsobem předpokládaným v ustanovení § 187 odst. 1 tr. zák., a to i s ohledem na druh a kvalitu této látky. Současně je však třeba podpůrně zohlednit i další okolnosti, za nichž byl takový čin spáchán, tedy zejména způsob, jakým pachatel s uvedenými látkami nakládal, dobu, po kterou tak činil, počet osob, jimž je např. opatřil, prodal nebo pro ně přechovával, případně i jiné skutečnosti“. Obdobně je potřeba postupovat po přijetí trestního

⁴² Recidiva podle § 205 odst. 2 trestního zákona z | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sbírka zákonů, judikatura, právo* [online]. a.s. 1999 [cit. 24.03.2020]. Dostupné z<: <https://www.epravo.cz/top/clanky/recidiva-podle-205-odst-2-trestniho-zakona-z-hlediska-subsidiarity-trestni-represe-96829.html>>

zákoníku i ohledně značného a velkého rozsahu.⁴³ Větším rozsahem se dle NS sp.zn. 15 Tdo 1003/2012 rozumí desetinásobek množství většího než malého.

Z povahy věci vyplývá, že **dítětem** je v tomto kontextu míněno dítě, které v době činu, který proti němu směřuje, již dosáhlo věku patnácti let a dosud nepřekročilo osmnáctý rok věku.⁴⁴ Trestní zákon pak definuje pojem dítěte v § 126 následovně „Dítětem se rozumí osoba mladší osmnácti let, pokud trestní zákon nestanoví jinak.“

Uvedená zvlášť přitěžující okolnost je jinou skutečností ve smyslu § 17 písm. b) a z hlediska zavinění k tomuto znaku postačí **nedbalost**.

- **spáchání činu v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let**

Zde zákon „dítě“ přímo charakterizuje jako osobu mladší patnácti let.

Uvedená zvlášť přitěžující okolnost je jinou skutečností ve smyslu § 17 písm. b) a z hlediska zavinění k tomuto znaku postačí **nedbalost**.

Znakem „**množství větší než malé**“, jehož určení však v trestním zákoně zcela chybí, je dotvářeno soudní judikaturou.

Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí 3Tz 203/99 ze dne 16. 2. 2000 konstatoval, že „malé množství omamných a psychotropních látek lze vymezit tak, že se tím rozumí individuálně určená denní dávka omamné nebo psychotropní látky v množství obvyklém pro konkrétní osobu užívající tyto látky, která odpovídá stupni její závislosti na těchto látkách, aniž je způsobilá vážně ohrozit zdraví nebo život této osoby“.⁴⁵

A to konkrétně rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2000, sp. zn. 4 Tz 142/2000, který konstatoval, že za množství větší než malé ve smyslu § 187a odst. 1 tr. zákona je třeba považovat takové množství přechovávané omamné nebo psychotropní látky nebo jedu, které vícenásobně – podle ohrožení vyplývajícího pro život a zdraví lidí ze škodlivosti jednotlivých látek – převyšuje běžnou dávku průměrného konzumenta v případě metamfetaminu – base (pervitinu) desetinásobně. Při posuzování otázky, zda je naplněn tento zákonný znak, nelze

⁴³ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek* R 1/2006 NS. Spisová značka 5 Tdo 280/2005

⁴⁴ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 7. vydání. Praha: Leges, 2017, s. 430.

⁴⁵ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí Nejvyššího soudu. Spisová značka 3 Tz 203/99

činit rozdíl mezi prvokonzumentem a uživatelem těchto látek v pokročilém stadiu závislosti. Pro naplnění znaku přechovávání ve smyslu § 187a odst. 1 tr. zákona postačí po formální stránce jakýkoliv způsob držení omamné nebo psychotropní látky či jedu bez povolení pro sebe. Musí však jít o držení takové látky v množství převyšujícím dávku potřebnou pro držitele (podle stupně jeho závislosti), neboť držení jen jedné dávky konzumentem drog před jejich použitím není přechováváním, ale jen tzv. spotřební držbou, byť by šlo o množství jinak splňující znak množství větší než malé.⁴⁶ V tomto judikátu Nejvyšší soud zohlednil též stupeň závislosti držitele drogy v návaznosti na jeho běžnou denní dávku, která by mohla překračovat množství větší než malé. Takové nakládání s OPL označil tzv. spotřební držbu.

Nejvyšší soud pak svým sjednocujícím stanoviskem ze dne 13.3.2014 sp.zn. Tpjn 301/2013 utváří ustálený právní názor ohledně pojmu množství větší než malé. V tomto rozhodnutí provedl Nejvyšší soud jakousi syntézu předchozí judikatury a zákonného nařízení vlády č. 469/2009 Sb.

4.3 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 3 TZ

Zvlášť přitěžujícími okolnostmi jsou zde:

- a) *způsobení činem těžké újmy na zdraví,*
- b) *spáchání činu v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,*
- c) *spáchání činu ve velkém rozsahu,*
- d) *spáchání činu ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.*

Ve všech uvedených případech je trest odnětí svobody s trestní sazbou od osmi let do dvanácti let nebo propadnutí majetku.

a) způsobení činem těžké újmy na zdraví,

Těžkou újmou na zdraví je míněn stav vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, spočívající v zmrzačení, ztrátě nebo podstatném snížení pracovní

⁴⁶ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12.07.2000. Spisová značka 4 Tz 142/2000

způsobnosti, ochromení údu, ztrátě nebo podstatném oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohydění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, mučivých útrap nebo delší dobu trvající poruchy zdraví (viz § 122 odst. 2 TZ).

K způsobení tohoto těžšího následku musí dojít v příčinné souvislosti s některým z jednání spadajících pod znaky skutkové podstaty trestného činu podle § 283 odst. 1, tedy s neoprávněnou výrobou, dovozem, vývozem, průvozem, nabídkou, zprostředkováním, prodejem, jiným opatřením nebo přechováváním pro jiného omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu.

Těžká újma na zdraví jakožto těžší následek ve smyslu § 17 písm. a) TZ, přitom může být způsobena jak z nedbalosti, tak úmyslně.

Posouzení takového činu podle § 283 odst. 3 písm. a) TZ má za této situace přednost před právní kvalifikací skutku jako trestného činu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 TZ a trestného činu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 TZ.⁴⁷

b) spáchání činu v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,

Výše **značného prospěchu** lze v návaznosti na § 138 odst. 2 TZ dovodit z hranic výše škody. Dle trestního zákoníku činí značná škoda nejméně 500.000 Kč. Rozdíl mezi prospěchem a škodou spočívá v tom, že prospěch představuje čistý zisk pachatele. Výše škody a výše prospěchu se proto mohou výrazně lišit.

Pro naplnění takového znaku kvalifikované podstaty pak postačuje prokázání úmyslu pachatele se v takovém rozsahu obohatit, aniž by k samotnému faktickému obohacení muselo dojít (např. finanční prostředky se nedostaly do moci pachatele, protože byl např. zadržen přímo u předávky peněz za OPL). Uvedený znak je jinou skutečností ve smyslu § 17 písm. b) TZ a představuje pohnutku.

c) spáchání činu ve velkém rozsahu,

⁴⁷ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 2307.

Pojem spáchání činu ve **velkém rozsahu** lze dovodit z judikátu NS sp.zn. 15 Tdo 1003/2012, který vymezuje hranice velkého rozsahu coby desetinásobek značného rozsahu. Tento judikát fakticky definuje a upřesňuje pojmy jako „větší rozsah“, „značný rozsah“ a „velký rozsah“, které jsou užívány v kvalifikovaných skutkových podstatách ve smyslu § 283 odst. 2, 3 TZ. Zásadní pojmem je pak množství větší než malé, které je vymezeno ve stanovisku trestního kolegia sp.zn. Tpjn 301/2013 ze dne 13.3. 2014. Shora citovaný judikát stanoví větší rozsah jako desetinásobek množství většího než malého, značný rozsah jako desetinásobek většího rozsahu a velký rozsah jako desetinásobek značného rozsahu.

Jinými slovy značný rozsah je stonásobkem množství většího než malého a velký rozsah je již tisícinásobkem množství většího než malého. Tyto hodnoty však nejsou limitující, postačí pokud se pachatel při páchaní trestné činnosti takovým hodnotám alespoň významně přiblíží. Je potřeba brát též v úvahu kvalitu OPL (tj. obsah účinné látky), počet osob, kterým byla látka distribuována apod. Takové posouzení je již na individuálním uvážení orgánů činných v trestním řízení.

Uvedená okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby je jinou skutečností ve smyslu § 17 písm. b) TZ. Z hlediska zavinění postačí nedbalost.

e) **spáchání činu ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.**

Znak spáchání činu ve **větším rozsahu** vůči dítěti mladšímu patnácti let viz. podkapitola 4.2.

4.4 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 4 TZ

Skutková podstata trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 4 TZ⁴⁸ je kvalifikovanou skutkovou podstatou ve vztahu k základní skutkové podstatě vymezené v § 283 odst. 1 TZ. Zvlášť přitěžujícími okolnostmi jsou zde:

a) způsobení těžké újmy na zdraví nejméně dvou osob nebo smrti,

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>>

b) spáchání činu v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu,

c) spáchání činu ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

Pro všechny uvedené případy je stanoven trest odnětí svobody s trestní sazbou od deseti let do dvanácti let nebo propadnutí majetku.

a) způsobení těžké újmy na zdraví nejméně dvou osob nebo smrti,

Čin, který má za následek smrt, může být posuzován podle tohoto ustanovení jen tehdy, byla-li smrt způsobena jen z nedbalosti [těžší následek ve smyslu § 17 písm. a) TZ]. Způsobil-li pachatel smrt úmyslně, je třeba jeho jednání posuzovat jako trestný čin vraždy podle § 140 trestního zákoníku v souběhu s trestným činem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku.⁴⁹

Pojem **smrti** je vykládán na základě poznatků lékařské vědy jako biologická smrt mozku (cerebrální smrt) – takový stav organismu, u kterého je obnovení všech životních funkcí již vyloučeno.⁵⁰

b) spáchání činu v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu,

Prospěch velkého rozsahu podobně jako značný prospěch spočívá v obohacení pachatele o finanční částku dosahující minimálně 5.000.000 Kč. Stejně jako u značného prospěchu je možná pouze úmyslná forma zavinění neboť se jedná o pohnutku [viz § 17 písm. b) TZ].

c) spáchání činu ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

⁴⁹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2874.

⁵⁰ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1298

Pro naplnění znaku „**ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech**“ postačí pokud organizovaná skupina působí na území nejméně dvou států. Jedním ze států pak může být i Česká Republika. Organizovaná skupina byla již charakterizována v kapitole 4.2.

Tato zvlášť přitěžující okolnost je jinou skutečností ve smyslu § 17 písm. b) TZ a z hlediska zavinění je možný jen úmysl, což vyplývá z logiky věci.

Opakované neoprávněné obstarání drogy pachatelem od téže, blíže neidentifikované osoby, na území cizího státu a její následné rozprodávání na území České republiky v úzké součinnosti s dalšími dvěma pachateli, na které byli napojeni další distributoři, odůvodňuje závěr o spáchání trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 4 písm c) TZ „ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech“. Tato kvalifikace vyjadřuje jak alternativu spáchání činu osobou stojící vně této skupiny, mající k ní volnější vztah vyjádřený znakem „ve spojení“, tak alternativu, že čin spáchal jako člen této organizované skupiny.⁵¹

⁵¹ ČESKO. VRCHNÍ SOUD. Usnesení nejvyššího soudu ze dne 09.03.2005. *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek* R 48/2006-I VS Olomouc. Spisová značka I To 55/2005

5 ANALÝZA SKUTKOVÉ PODSTATY TRESTNÉHO ČINU PŘECHOVÁVÁNÍ OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY A JEDU PODLE § 284 TZ

5.1 Základní skutková podstata dle § 284 odst. 1 TZ

Dle základní skutkové podstaty bude odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci bude potrestán ten, „*kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC).*“ Cílem § 284 TZ je rozlišovat mezi dealery a řadovými uživateli a nekriminalizovat řadové uživatele, pokud nepřekročí jisté množství držené OPL pro svou vlastní spotřebu.

Objektem trestného činu podle § 284 odst. 1 TZ je zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s omamnými a psychotropními látkami konopí a pryskyřice z něho nebo látkami obsahující jakoukoli složku THC v případech určených pro vlastní potřebu, jsou-li v množství větším než malém.⁵²

Z hlediska teorie se jedná o popisnou skutkovou podstatu, neboť neodkazuje na žádnou další právní normu. Skutková podstata obsahuje znaky téhož druhu, jejichž splnění se alternativně vyžaduje pro vznik trestní odpovědnosti. Jedná se proto o složitou alternativní skutkovou podstatu.

Podstatným znakem **objektivní stránky** trestného činu je „přechovávání“, který ve srovnání se znaky předchozí skutkové podstaty podle § 283 odst. 1 TZ má menší typickou závažnost. Lze tedy konstatovat, že se jedná o privilegovanou skutkovou podstatu ve vztahu k § 283 odst. 1 TZ.

Charakteristika pojmů konopí, pryskyřice z konopí je obsažena v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách. Zákon přitom vychází z Jednotné úmluvy o omamných látkách uzavřené v New Yorku dne 31. března 1961, kterou tehdejší ČSSR ratifikovala dne 23. listopadu 1963 s určitými výhradami k článkům 12,13,14 a 31. Dle tohoto zákona se ve smyslu § 2 pís. d) **konopím** rozumí

⁵² ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2632

kvetoucí nebo plodonosný vrcholík rostliny z rodu konopí (*Cannabis*) nebo nadzemní část rostliny z rodu konopí, jejíž součástí je vrcholík. Za **konopnou pryskyřici** se pak považuje oddělená, surová nebo čištěná pryskyřice získaná z rostlin rodu *canabis*.

Přechováváním pro vlastní spotřebu se míní pouze držení OPL, které nesměřuje k další následně distribuci, bezúplatné nabídce, dovozu, vývozu nebo tranzitu takové látky. Znak přechovávání se musí vztahovat k vlastní spotřebě OPL, pokud se jedná o přechovávání pro jiného, bude na místě čin posoudit podle § 283 odst. 1 TZ. Vlastní potřeba tedy směřuje k samotné konzumaci OPL jejím držitelem. Pokud by držení, respektive přechovávání OPL vedlo k jakémukoliv jinému účelu, nejednalo by o splnění znaku „pro vlastní potřebu“.

Pro naplnění znaku spočívajícího v přechovávání pro vlastní potřebu ve smyslu § 284 odst. 1, 2 TZ postačí po formální stránce jakýkoliv způsob držení omamné nebo psychotropní látky či jedu bez povolení pro sebe, aniž by ji pachatel musel mít přímo při sobě.⁵³

Přechováváním „pro vlastní potřebu“ se rozumí určení takové látky pro osobní spotřebu, tedy výhradně pro pachatele tohoto trestného činu a nikoho jiného. Musí však jít o držení takové látky v množství převyšujícím dávku potřebnou pro držitele (podle stupně jeho závislosti), neboť držení jen jedné dávky klonzumentem drog před jejím použitím není přechováváním, ale jen tzv. spotřební držbou.⁵⁴

Pachatel nemusí mít takovou látku přímo u sebe, ale postačí, že ji má ve své moci (např. ji má uloženu v bankovním sejfě, zakopánu v zemi, uloženu u známé osoby). Na délce doby přechovávání pro naplnění tohoto znaku nezáleží, může však mít význam pro stanovení druhu trestu a jeho výměry.⁵⁵

Předpokladem trestního postihu přechovávání omamných a psychotropních látek a jedů pro vlastní potřebu je protiprávnost takového jednání, tedy neoprávněnost jejich přechovávání pro sebe. Ta je dána v případě, že je má pachatel ve své držbě, aniž by

⁵³ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí trestního kolegia. Spisová značka Tpjn 301/2013

⁵⁴ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí trestního kolegia. Spisová značka Tpjn 301/2013

⁵⁵ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2633

k tomu byl oprávněn, tedy aniž by k tomu měl povolení nebo aniž by mu byly předepsány lékařem za účelem léčby.⁵⁶

Klíčovým znakem skutkové podstaty předmětného trestného činu je „**množství větší než malé**“, které je charakterizované v podkapitole 4.2.

Za „**množství větší než malé**“ ve smyslu § 284 odst. 1, 2 tr. zák. je třeba obecně považovat takové množství přechovávané omamné nebo psychotropní látky nebo jedu, které vícenásobně – podle ohrožení vyplývajícího pro život a zdraví lidí ze škodlivosti jednotlivých látek – převyšuje běžnou dávku obvyklého konzumenta.⁵⁷

Orientační hodnoty určující „množství větší než malé“ u omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících jsou uvedeny v příloze k tomuto stanovisku.⁵⁸

Při závěru o naplnění uvedeného znaku je třeba podpůrně zohlednit, zda šlo o prvokonzumenta či uživatele těchto látek v pokročilém stadiu závislosti, případně i jiné skutečnosti ovlivňující míru ohrožení života nebo zdraví uživatele.⁵⁹

U látek uvedených v § 1 nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, ve znění nařízení vlády č. 4/2012 Sb., a v příloze č. 1 k tomuto vládnímu nařízení se za „množství větší než malé“ pokládá takové množství jedu, které na základě současných vědeckých poznatků může po jednorázovém nebo opakovaném podání způsobit poškození zdraví.⁶⁰

Pokud množství omamné a psychotropní látky u pachatele, který přechovával takovou látku pro vlastní potřebu, nedosáhne „množství většího než malého“, půjde při splnění ostatních zákonných znaků o přestupek, neboť

⁵⁶ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 2311.

⁵⁷ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí trestního kolegia. Spisová značka Tpjn 301/2013.

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ Tamtéž.

neoprávněně přechovával v malém množství pro vlastní potřebu návykovou látku podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o návykových látkách.⁶¹

Jde o ohrožovací trestný čin, a proto je trestný čin podle § 284 dokonán již přechováváním, pokud se tak děje neoprávněně.⁶²

Subjekt trestného činu je obecný, neboť pachatelem může být kdokoli kdo je trestně odpovědný

Z hlediska **subjektivní stránky** se vyžaduje úmysl.

5.2 Základní skutková podstata dle § 284 odst. 2 TZ

Základní skutkovou podstatou trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 odst. 2 trestního zákoníku⁶³ je postihováno neoprávněně přechovávání jiné omamné nebo psychotropní látky než uvedeného v odst. 1 pro vlastní potřebu a v množství větším než malém. Za takový čin je možné pachatele potrestat trestem odnětí svobody až na dva roky, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Objektem trestného činu je opět zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s jedy, omamnými a psychotropními látkami (vyjma konopí a z něho se odvíjejících látek, jež jsou postiženy podle odstavce 1).⁶⁴

5.3 Kvalifikované skutkové podstaty dle § 284 odst. 3 a 4 TZ

Skutková podstata trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 odst. 3 TZ⁶⁵ je kvalifikovanou skutkovou podstatou ve vztahu k oběma základním skutkovým podstatám vymezeným v § 284 odst. 1, 2 TZ. Zvlášť přitěžující okolnost představuje spáchání činu **ve větším rozsahu**. Větší rozsah vyjadřuje kvantitativní i kvalitativní hlediska při přechovávání omamné nebo

⁶¹ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí trestního kolegia. Spisová značka Tpjn 301/2013

⁶² ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2634

⁶³ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>>

⁶⁴ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2634

⁶⁵ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>>

psychotropní látky anebo jedu jako celku, nikoli jen množství takové látky, i když to bude z hlediska naplnění této okolnosti podmiňující použití trestní sazby (odnětí svobody na šest měsíců až 5 let) nepochybně zásadní.⁶⁶

Znakem přistupujícím v kvalifikované skutkové podstatě trestného činu podle § 284 odst. 4 trestního zákoníku je spáchání činu **ve značném rozsahu**.

V obou případech se jedná o jinou skutečnost ve smyslu § 17 písm. b) TZ a z hlediska zavinění postačí nedbalost.

Pojmy větší rozsah a značný rozsah byly již blíže vysvětleny v podkapitole 4.3.

⁶⁶ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2887.

6 VZÁJEMNÁ KOMPARACE TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVY DROGOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ V ČR A NA SOVENSKU

Slovenská právní úprava tzv. drogových trestných činů je upravena v zákoně č.300/2005 Z.z. (zbierky zákonov) Trestný zákon (dále jen TZ SR), který začal platit a byl vyhlášen v tamější sbírce zákonů dne 02. 07. 2005 a účinnost zákona nastala ke dni 01. 01. 2006 (viz. § 440 výše citovaného zákona). Podobně jako náš trestní zákon z roku 2009 zrušil předchozí, tehdy oběma státům společný, trestní zákon č. 140/1961 Sb.

Slovenský trestní zákoník upravuje drogovou problematiku v § 171 až § 174, přičemž tyto trestné činy společně pojmenovává jako „Nedovolená výroba omamných a psychotropných látek, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi“ s výjimkou § 174, který byl zákonodárcem označen jako „Šírenie toxikománie“. Celá úprava byla zařazena do Hlavy první „TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVIU“ třetího dílu nazvaného „Trestné činy ohrožujúce život alebo zdravie“, přičemž podobně jako v naší úpravě, se jedná o ohrožovací delikty. Drogové trestné činy jsou v českém trestním zákoníku zařazeny do hlavy sedmé „TRESTNÉ ČINY OBECNĚ NEBEZPEČNÉ“ díl první nazvaný „Trestné činy obecně ohrožující“. Slovenská právní úprava zná též obecně nebezpečné trestné činy a tyto se nachází v hlavě šesté „TRESTNÉ ČINY VŠEOBECNE NEBEZPEČNÉ A PROTI ŽIVOTNÉMU PROSTREDIU“, nicméně drogové trestné činy jsou zařazeny do hlavy první, což nasvědčuje tomu, že drogové trestné činy považuje za velmi závažné.

Výrazným rozdílem mezi oběma právními úpravami je výše **trestní sazby** trestu odnětí svobody uvedená v jednotlivých, ať již základních tak i kvalifikovaných skutkových podstatách. Slovenský trestní zákon umožňuje uložit za nejzávažnější případy drogových trestných činů (§ 172 odst. 4 SR TZ) i trest odnětí svobody v rozmezí mezi 20 až 25 lety, což již hraničí s výjimečným trestem ve smyslu našeho trestního zákoníku. Oproti tomu český trestní zákoník umožňuje uložit maximálně trest odnětí svobody v rozmezí mezi 10 až 18 lety (§ 283 odst. 4 TZ). Výše trestních sazeb je pak rozdílná i v případě ostatních skutkových podstat.

Slovenský trestní zákoník **nezná skutkovou podstatu** trestného činu „Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku“ podle § 285 českého TZ.

Tabulka č. 1 Zařazení jednotlivých drogových trestných činů z hlediska paragrafového znění a umístění v trestním zákoníku ČR a SR⁶⁷

Skutkové podstaty	Trestní zákoník ČR Hlava sedmá „Trestné činy obecně nebezpečné“ Díl první „Trestné činy obecně ohrožující“	Trestní zákoník SR Hlava první „Trestné činy proti životu a zdraví“ Díl třetí „Trestné činy ohrožující život nebo zdraví“
OPL – neoprávněné přechovávání ve větším množství	§ 284	§ 171
OPL – výroba, dovoz, vývoz, převoz ,koupě, prodej, opatření a přechovávání pro jiného	§ 283	§ 172
Předměty sloužící k nedovolené výrobě OPL – výroba, opatření, držení, dovoz	§ 286	§ 173
Pěstování rostlin obsahující OPL konopí, houby a jiné rostliny – neoprávněně pro vlastní potřebu ve větším množství	§ 285	Neupraveno
Šíření toxikomanie – schvácování, podněcování a podpora užívání OPL	§ 287	§ 174

Tabulka č. 2 Srovnání trestních sazeb trestu odnětí svobody u jednotlivých skutkových podstat drogových trestných činů v ČR a SR⁶⁸

skutková podstata	číslo odstavce	trestní sazba	skutková podstata	Odstavec	trestní sazba
§ 283 TZ ČR	1	1-5 let,	§ 172 TZ SR	1	3-10 let
	2	2 – 10 let,		2	10-15 let
	3	8 -12 let,		3	15-20 let

⁶⁷ Vlastní zpracování ze zákona č. 40/2009 Sb. *Trestní zákoník*, v platném znění a zákona č. 300/2005 Z.z. *Trestný zákon*, v platném znění.

⁶⁸ Vlastní zpracování ze zákona č. 40/2009 Sb. *Trestní zákoník*, v platném znění a zákona č. 300/2005 Z.z. *Trestný zákon*, v platném znění.

	4	10 – 18 let,		4	20-25 let
§ 284 TZ ČR	1	0-1 let,	§ 171 TZ SR	1	0-3 let
	2	0-2 let,		2	0-5 let
	3	0,5 - 5 let,			
	4	2-8 let			
§ 286 TZ ČR	1	0-5 let,	§ 173 TZ SR	1	1-5 let
	2	2-10 let		2	3-8 let
				3	4-10 let
				4	10-15 let
§ 287 TZ ČR	1	0-3 let,	§ 174 TZ SR	1	1-5 let
	2	1-5 let,		2	3-8 let
	3	2-8 let			

Ze shora uvedené tabulky pak zcela zřejmě vyplývá, že slovenská právní úprava postihuje obecně drogové trestné činnosti mnohem přísněji. Z pohledu celoevropského je slovenská trestněprávní úprava drogových trestných činů, pokud jde o výši trestních sazeb trestu odnětí svobody nejpřísnější.

6.1 Ustanovení § 171 slovenského TZ a srovnání s českou právní úpravou

Slovenský trestní zákoník definuje nedovolené přechovávání omamných a psychotropních látek pro vlastní potřebu následovně: „*Kto neoprávnene*

*prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.*⁶⁹

Narozdíl od české právní úpravy **zde není vymezeno**, s jakým množstvím OPL se neoprávněně nakládá, resp. to není přímo stanoveno v §171 odst. 1 TZ SR.

Ve srovnání s odpovídající českou právní úpravou, která operuje s pojmem množství větší než malé, upravuje slovenská právní úprava kritické množství OPL ve zcela jiném ustanovení trestního zákoníku, a to v § 135 TZ SR.

Odst. 1 *„Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu.“*⁷⁰

Odst.2 *„Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu.“*⁷¹

Slovenská právní úprava vychází z pojmu „**obvyklá jednorázová dávka na osobní užití**“ a jejího násobku v případě dovozování trestní odpovědnosti. Znak obvyklá jednorázová dávka lze vymežit jako jednu průměrnou dávku uživatele drogy v množství ovlivňujícím jeho psychiku, ovládací anebo rozpoznávací schopnosti anebo sociální interakci po jejím užití bez toho, aby došlo k vážnému ohrožení zdraví nebo života takového uživatele drogy.⁷² Obvykle jednorázovou spotřební dávku dané látky lze zjistit její kvantitativní analýzou určující obsah účinné látky, určením množství účinné látky prostřednictvím toxikologických

⁶⁹ SLOVENSKO. § 171 zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

⁷⁰ SLOVENSKO. § 135 zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

⁷¹ SLOVENSKO. § 135 zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

⁷² ČENTĚŠ, J. *Komentář trestní zákoník*, s. I/1.1 – 172 Gymnázium Jána Adama Raymana - Úvod [online]. Copyright [cit. 31.03.2020]. Dostupné z: <https://www.gjarpo.sk/~gajdos/treti_rocnik/nos/trestny_zakon_s_komentarom.pdf>

údajů nebo pomocí statistických údajů velkého množství jednotlivých dávek OPL.⁷³

*„Odňatím slobody až na päť rokov sa páchatel' potrestá, ak neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor vo väčšom rozsahu.“*⁷⁴ **Větší rozsah** je pak definován v § 135 odst. 2 TZ SR a musí splňovat min. limit desetinásobku obvyklé jednorázové dávky užití.

Zásadním rozdílem je fakt, že slovenská právní úprava nemá **žádnou toleranci** pro běžného uživatele OPL, co se týče množství držené drogy pro vlastní spotřebu. Trestné je proto držení jakéhokoliv množství drogy až do výše trojnásobku obvyklé jednorázové dávky na použití. Při držení drogy pro vlastní potřebu v rozmezí větším než je trojnásobek a menším než desetinásobek obvyklé jednorázové dávky je uživatel trestně odpovědný pro trestný čin uvedený v § 171 odst. 2 TZ SR. Nad desetinásobek takového množství se jedná o přechovávání ve větším rozsahu ve smyslu § 172 odst. 2 písm. e) TZ SR.

6.2 Ustanovení § 172 slovenského TZ a srovnání s českou právní úpravou

Nejzávažnější drogový trestný čin ve slovenském trestním zákoníku je definován v § 172 TZ SR.

„Kto neoprávnene

a) vyrobí,

b) dovezie, vyvezie, prevezie alebo dá prepraviť,

c) kúpi, predá, vymení, zadováži, alebo

d) prechováva po akúkoľvek dobu,

⁷³ ČENTÉŠ, J. Trestnosť prechovávania omamných a psychotropných látok v Slovenskej republike. Trestní právo, Praha: Novatrix. 2007, č. 11. s. 30

⁷⁴ SLOVENSKO. § 171 zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

*omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor alebo kto takú činnosť sprostredkuje, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.*⁷⁵

Znaky základní skutkové podstaty tohoto trestného činu odpovídají téměř české trestněprávní úpravě obsažené v § 283 TZ. V ustanovení § 172 odst. 1 TZ SR došlo k rozšíření objektivní stránky trestného činu o další způsoby provedení a to prodá, vymění a přechovává OPL po jakoukoliv dobu.

Tabulka č. 3 Srovnání znaků základních skutkových podstat jednotlivých drogových trestných činů v ČR a SR⁷⁶

Paragrafové znění skutkové podstaty ČR	Jednotlivé znaky skutkové podstaty ČR	Paragrafové znění skutkové podstaty SR	Jednotlivé znaky skutkové podstaty SR
§ 283 odst. 1 TZ ČR	Vyrobí, doveze, vyveze, proveze, <i>nabídne</i> , zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo <i>pro jiného</i> přechovává	§ 172 odst. 1 TZ SR	Vyrobí, doveze, vyveze, proveze, <i>dá přepravit</i> , koupí, <i>prodá, vymění</i> , zaopatří, přechovává <i>po jakoukoliv dobu</i> nebo zprostředkuje
§ 284 odst. 1 TZ ČR	neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v <i>množství větším než malém</i>	§ 171 odst. 1 TZ SR	neoprávněně přechovává pro vlastní potřebu
§ 286 odst. 1 TZ ČR	vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává <i>prekurzor nebo jiný</i>	§ 173 odst. 1 TZ SR	vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává předmět určený k nedovolené

⁷⁵ SLOVENSKO. § 172 zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

⁷⁶ Vlastní zpracování ze zákona č. 40/2009 Sb. *Trestní zákoník*, v platném znění a zákona č. 300/2005 Z.z. *Trestný zákon*, v platném znění.

	předmět určený k nedovolené výrobě OPL		výrobě OPL
§ 287 odst. 1 TZ ČR	svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky, podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří	§ 174 odst. 1 TZ SR	svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky, podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří

Ze shora uvedeného srovnání základních skutkových podstat drogových trestných činů celkem jednoznačně vyplývá, že znaky v obou právních úpravách jsou až na výjimky téměř totožné. Výraznější rozdíly jsou patrné v kvalifikovaných skutkových podstatách drogových trestných činů.

Slovenský trestní zákon v § 172 odst. 2 TZ SR pak uvádí následující okolnosti podmiňující vyšší trestní sazbu:

- a) a už bol za taký čin odsúdený,*
- b) pre osobu, ktorá sa lieči z drogovej závislosti,*
- c) závažnejším spôsobom konania,*
- d) na chránenej osobe, alebo*
- e) vo väčšom rozsahu.⁷⁷*

Narozdíl od české právní úpravy je zde zmíněn znak „osoba, léčící se z drogové závislosti“ a „chráněná osoba“.

Osoba léčící se z drogové závislosti používá zvýšené ochrany narozdíl od české právní úpravy, která tento termín nepoužívá. Takovou osobou je ten, kdo se léčí na základě soudního rozhodnutí i na základě vlastního rozhodnutí.⁷⁸

⁷⁷ SLOVENSKO. § 172 zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

Chráněná osoba je pak definována v § 139 TZ SR. Takovou osobou je dítě, těhotná žena, blízká osoba, osoba závislá na pachateli, osoba vyššího věku, nemocná osoba, osoba požívající ochranu mezinárodního práva, svědek, znalec, tlumočník, překladatel a zdravotník při výkonu svého povolání.

Závažnějším způsobem jednání se rozumí okolnosti uvedené v § 138 TZ SR, jimiž jsou: se zbraní, po delší čas, surovým a trýznivým způsobem, násilím, pohrůzkou násilí případně jiné závažné újmy, vloupáním, lstí, využitím tísně, nezkušenosti nebo podřazenosti, porušením důležité povinnosti vyplývající z postavení pachatele, jednání v organizované skupině a jednání spáchané na více osobách.

Ve srovnání s českou právní úpravou lze druhý odstavec považovat za více propracovaný a postihuje větší počet případů protiprávního jednání.

Ustanovení § 172 odst. 3 TZ SR obsahuje tyto zvlášť přitěžující okolnosti:

- a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť,*
- b) voči osobe mladšej ako pätnásť rokov alebo prostredníctvom takej osoby, alebo*
- c) v značnom rozsahu.*⁷⁹

Ve srovnání s českou právní úpravou slovenská právní úprava **neobsahuje znak zištnosti** tj. „spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.“

Slovenský trestní zákon v § 172 odst. 4 TZ SR obsahuje následující okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby:

- a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb,*
- b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo*

⁷⁸ČENTÉŠ, J. *Komentář trestní zákoník*, s. I/1.1 – 210. Gymnázium Jána Adama Raymana - Úvod [online]. Copyright [cit. 31.03.2020]. Dostupné z: <https://www.gjarpo.sk/~gajdos/treti_rocnik/nos/trestny_zakon_s_komentarom.pdf>

⁷⁹SLOVENSKO. § 172 zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

c) vo veľkom rozsahu.⁸⁰

Nebezpečným seskupením se dle § 141 TZ SR míní zločinecká skupina nebo teroristická skupina.

Zločinecká skupina je definována v § 129 odst. 4 TZ SK jako „Zločineckou skupinou sa na účely tohto zákona rozumie štruktúrovaná skupina najmenej troch osôb, ktorá existuje počas určitého časového obdobia a koná koordinovane s cieľom spáchať jeden alebo viacej zločinov“.⁸¹ u

Teroristická skupina je vymezena v § 129 odst. 5 TZ SK jako „Teroristickou skupinou sa na účely tohto zákona rozumie skupina najmenej troch osôb, ktorá existuje počas určitého časového obdobia na účely spáchania niektorého z trestných činov terorizmu, ktorej činnosť sa vyznačuje koordinovanosťou; nemusí mať formálne vymedzené úlohy svojich členov, stálu členskú základňu ani rozvinutú štruktúru.“.⁸²

Obecně lze konstatovat, že slovenská trestně právní úprava drogových trestných činů je výrazně přísnější, pokud jde o stanovení výše trestní sazby trestu odnětí svobody pro jednotlivá protiprávní jednání. Z pohledu EU jde o atypický fenomén, za který bylo Slovensko opakovaně kritizováno, jelikož celosvětovým trendem je spíše snižování trestu odnětí svobody, a to zejména ve vztahu k rostlině konopí a doplnění palety sankcí o takové, u nichž nedochází k odnětí svobody. Dále však lze považovat slovenskou trestněprávní úpravu za lépe strukturovanou, neboť konstrukce kvalifikovaných skutkových podstat umožňuje postih širší palety protiprávního jednání spojeného s nedovoleným nakládáním s OPL a současně poskytuje ochranu konkrétním kategoriím osob, které jsou drogovými trestnými činy nejvíce ohroženy.

⁸⁰ SLOVENSKO. § 172 zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

⁸¹ SLOVENSKO. § 129 zákona č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

⁸² Tamtéž

ZÁVĚR

Prvním cílem práce bylo provést výstup v podobě jednoznačného stanovení podmínek trestní odpovědnosti ve vztahu k vybraným drogovým trestným činům, a to na základě analýzy skutkové podstaty trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 TZ a skutkové podstaty trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 TZ, včetně výkladu vybraných zákonných znaků. Účelem bylo za pomoci výkladu jednotlivých znaků drogových trestných činů vymezit podmínky trestní odpovědnosti

Druhým cílem práce byla pak komparace skutkových podstat zmíněných drogových trestných činů s odpovídající právní úpravou vybrané země EU. Autorka práce zvolila Slovenskou republiku, a to díky tomu, že ačkoli vycházejí obě právní ze stejných právních základů, tak i přesto se v současnosti výrazně liší.

Stanovené cíle byly dosaženy, což vyplývá z níže učiněného shrnutí obsahové stránky bakalářské práce a jednotlivých výstupů.

Druhá kapitola pojednává o primární drogové trestné činnosti, čímž je myšlen výčet drogových činů a jejich umístění v trestním zákoníku. Dále obsahuje výklad vybraných pojmů, jako jsou např. návyková látka, omamné a psychotropní látky, prekursor, a dalších souvisejících znaků skutkových podstat předmětných trestných činů. V uvedené kapitole je nastíněn celkový rozsah trestněprávní úpravy drogových trestných činů a uvedeno základní používané pojmosloví.

Ve třetí kapitole je ve stručnosti popsán vývoj právní úpravy na úseku drogových trestných činů. Z tohoto pohledu je blíže specifikován opiový zákon, trestní zákon z roku 1950, trestní zákon z roku 1961 a současný trestní zákoník. Na základě této kapitoly lze konstatovat, že stávající trestní zákoník přinesl oproti předchozí právní úpravě množství změn, mezi něž patří zejména rozlišování OPL na tzv. „měkké a tvrdé drogy“ a zavedení nové skutkové podstaty trestného činu neoprávněné pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 TZ.

Čtvrtá a pátá kapitola obsahuje analýzu skutkové podstaty trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 TZ a přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy podle § 284 TZ, včetně výkladu vybraných zákonných znaků předmětných skutkových podstat.

Prostřednictvím provedené analýzy došlo k jednoznačnému vymezení podmínek trestní odpovědnosti ve vztahu k hlavnímu drogovému trestnému činu (§ 283 TZ) a dalšímu vybranému trestnému činu (§ 284 TZ). Za tímto účelem byla vedle odborné literatury využita také aktuální související judikatura.

Šestá kapitola byla zpracována za využití komparativní metody, přičemž byla zkoumána trestněprávní úprava drogových trestných činů s odpovídající právní úpravou slovenskou, konkrétně § 283 a § 284 TZ s § 171 a § 172 SR TZ. Na základě vzájemného porovnání bylo zjištěno několik odlišností zmíněných právních úprav, které lze spatřovat zejména v rozdílné výši trestních sazeb trestu odnětí svobody, přičemž slovenská právní úprava je v tomto ohledu výrazně přísnější, absenci skutkové podstaty trestného činu nedovoleného pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku a individuálním posuzování množství OPL, při jehož držení vzniká již trestní odpovědnost. Na základě tohoto vyhodnocení konkrétního množství OPL v daném případě se dovozují i další tzv. rozsahy, které jsou znaky kvalifikovaných podstat drogových trestných činů..

S ohledem na v práci prezentované skutečnosti lze konstatovat, že česká trestněprávní úprava drogových trestných činů je plně dostačující pro adekvátní postih protiprávních jednání, k nimž dochází v souvislosti s nedovoleným nakládáním s OPL. Ač se zákonodárce nevyvaroval některých sporných tendencí či výrazů, čímž má autorka práce na mysli zejména dělbu OPL na tzv. měkké a tvrdé, způsob vymezení množství většího než malého pro jednotlivé OPL, problematiku tzv. rozsahů apod., tak tyto aspekty neovlivňují přímo samotnou aplikovatelnost příslušných ustanovení, naopak jsou základem pro podnětné teoretické diskuse.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. ČENTÉŠ, J. Trestnosť prechovávanía omamných a psychotropných látok v Slovenskej republike. *Trestní právo*, Praha: Novatrix. 2007, č. 11., s. 34. ISSN 1211-2860
2. DRAŠTÍK, A. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR)., s. 3 045. ISBN 978-80-7478-790-4.
3. NOVOTNÝ, O. a kol.: *Trestní právo hmotné - 1. obecná část CODEX*, Praha 1997, s. 328. ISBN 80-85963-24-8.
4. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 7. vydání. Praha: Leges, 2017, s. 1 312. ISBN 978-80-7502-230-1
5. RŮŽIČKA, M. K problematice trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropných látek nebo jedů podle ustanovení § 187a trestního zákona. *Trestní právo*, 1999, č. 6.
6. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. 1. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2012, s. , ISBN 978-80-7400-109-3
7. ŠÁMAL, P. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře, s. 3 632. ISBN 978-80-7400-428-5.
8. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné. 8., přepracované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016., s. 1 052. ISBN 978-80-755-2358-7.
9. VETEŠNÍK, P. *Ochrana před škodlivými vlivy tabáku, alkoholu a návykových látek: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy malé komentáře, s. 352. ISBN 978-80-7400-399-8.
10. ZEMAN, P. *Drogové trestné činy podle trestního zákoníku v kontextu formálního pojetí trestného činu*. In: Sborník příspěvků z mezinárodní konference Dny práva (Brno, 18. 19. XI. 2009), 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 14. ISBN 978-80-210-4990-1.
11. ZEMAN, P.: Vývoj právní úpravy některých prostředků odhalování a stíhání drogové kriminality po roce 1990. *Trestněprávní revue*, 2007, č. 2., s. 64. ISSN 1213-53-13
12. ZEMAN, P., ŠTEFUNKOVÁ, M., TRÁVNÍČKOVÁ, I. Co přinesl trestní zákoník v oblasti postihu drogové kriminality?, *Trestněprávní revue*, 2017, č. 1., s. 64. ISSN 1213-53-13

13. ZEMAN, P. „Výroba“ konopí z konopí?, *Trestněprávní revue*, 2015, č. 9. S. 64.
ISSN 1213-53-13

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon 29/1938 Sb. , kterým se provádějí Mezinárodní opiová úmluva ze dne 23. ledna 1912, vyhlášená pod č. 159/1922 Sb. z. a n., Mezinárodní opiová úmluva ze dne 19. února 1925, vyhlášená pod č. 147/1927 Sb. z. a n., a Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek ze dne 13. července 1931, vyhlášená pod č. 173/1933 Sb. z. a n. (opiový zákon) úplné a aktuální znění | *a. s. Nové ASPI* [online]. Wolters Kluwer CS [cit. 13.03.2020]. Dostupné z: <<https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/7087/1/2/>>
2. ČESKO. Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-86#f309093>>
3. ČESKO. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140/zneni-20090401>>
4. ČESKO. ÚZ č. 456/1990 Sb., trestní zákon (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-456#f1335173>>
5. ČESKO. Zákon č. 112/1998 Sb., zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-112#f1862643>>
6. ČESKO. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-167#f1880352>>
7. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#f3918312>>

8. SLOVENSKO. Zákon č. 300/2005 Z. z. trestný zákon - znenie účinné od 01.01.2020. In *zákony pre ľudí* [online]. Žilina : S-EPI [2020-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyppreludi.sk/zz/2005-300>>.
9. ČESKO. VLÁDA. Nařízení vlády č. 455/2009 Sb., nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-455#f4062102>>
10. ČESKO. VLÁDA. Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 14. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-463#f5150240>>
11. ČESKO. VLÁDA. Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-467#f4062933>>
12. ČESKO. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 ze dne 11. února 2004 o prekursorech drog, ve znění pozdějších předpisů. EN - *EUR-Lex — Access to European Union law — choose your language* [online]. Dostupné z: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32004R0273>>
13. ČESKO. Vyhláška č. 47/1965 Sb., ministra zahraničních věcí o Jednotné Úmluvě o omamných látkách. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1965-47#f2706702>>
14. ČESKO. Vyhláška č. 62/1989 Sb., ministra zahraničních věcí o Úmluvě o psychotropních látkách. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. AION CS 2010-2020 [cit. 13. 3. 2020]. <Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1989-62#f2841717>>
15. ČESKO. VRCHNÍ SOUD. Usnesení nejvyššího soudu ze dne 09.03.2005. *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek R 48/2006-I VS Olomouc*. Spisová značka 1 To 55/2005

16. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky, č. j. TR NS 17/2005-T 809
17. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ve sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 10/2004 – T 741
18. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí Nejvyššího soudu. Spisová značka 3 Tz 203/99
19. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12.07.2000. Spisová značka 4 Tz 142/2000
20. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí trestního kolegia. Spisová značka Tpjn 301/2013
21. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek R 1/2006 NS*. Spisová značka 5 Tdo 280/2005
22. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek R 45/1986 NS*
23. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozhodnutí Nejvyššího soudu. Spisová značka 3 Tz 203/99
24. ČESKO. MINISTRESTVO SPRAVEDLNOSTI. Usnesení MS v Praze. Spisová značka 7 To 206/2001

Elektronické zdroje

1. ČENTĚŠ, J. *Trestní zákoník: komentář*. Gymnázium Jána Adama Raymana - Úvod [online]. Copyright [cit. 31.03.2020]. Dostupné z: <https://www.gjarpo.sk/~gajdos/treti_rocnik/nos/trestny_zakon_s_komentarem.pdf>
2. MR. JOSÉ. *Cannabis v Česku*. [online]. Dostupné z: <<http://Https://www.casopisroots.cz>>
3. PRESL, Jiří. *Trestat uživatele drog je nesmysl, tvrdí vedoucí Drop In*. [online]. Dostupné z: <<http://Ct24.ceskatelevize.cz>. 2011>.
4. Recidiva podle § 205 odst. 2 trestního zákona z | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sbírka zákonů, judikatura, právo* [online]. a.s. 1999 [cit. 24.03.2020]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/recidiva-podle-205-odst-2-trestniho-zakona-z-hlediska-subsidiarity-trestni-represe-96829.html>>

SEZNAM ZKRATEK

č.	číslo
ČR	Česká republika
čl.	článek
EU	Evropská unie
např.	například
NS	nejvyšší soud
odst.	odstavec
OPL	omamná a psychotropní látka
písm.	písmeno
Sb.	sbírka zákonů
sp. zn.	spisová značka
tj.	tj.
TČ	trestný čin
THC	Tetrahydrokonabinol
TZ	trestní zákoník
tzv.	takzvaně

SEZNAM TABULEK

- 1. Tabulka č. 1 Zařazení jednotlivých drogových trestných činů z hlediska paragrafového znění a umístění v trestním zákoníku ČR a SR**
- 2. Tabulka č. 2 Srovnání trestních sazeb trestu odnětí svobody u jednotlivých skutkových podstat drogových trestných činů v ČR a SR**
- 3. Tabulka č. 3 Srovnání znaků základních skutkových podstat jednotlivých drogových trestných činů v ČR a SR**